

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060303

SLUTLIGT BESLUT
2021-04-22
Stockholm

Mål nr
F 5024-20

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2020-03-30 i mål nr F 8219-18 och F 3598-19, se bilaga A

PARTER

Klagande
S.S.

Motpart
Sånga-Nibbla samfällighetsförening, 717917-0837

Ombud: Advokat H.W.

SAKEN
Rättegångskostnader

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS BESLUT

1. Med upphävande av punkten 2 i mark- och miljödomstolens dom förpliktar Mark- och miljööverdomstolen Sånga-Nibbla samfällighetsförening att ersätta S.S. för rättegångskostnader i mark- och miljödomstolen med 8 000 kr jämte ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen från den 30 mars 2020 till dess betalning sker.

2. Sånga-Nibbla samfällighetsförening ska ersätta S.S. för rättegångskostnader i Mark- och miljööverdomstolen med 12 000 kr jämte ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen från dagen för denna dom till dess betalning sker.

Dok.Id 1665653

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.hovratt@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00–16:30

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

S.S. har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska befria henne från skyldigheten att ersätta Sånga-Nibbla samfällighetsförenings rättegångskostnader i mark- och miljödomstolen och i stället tillerkänna henne där begärd ersättning för egna rättegångskostnader. Hon har även yrkat ersättning för rättegångskostnader här.

Sånga-Nibbla samfällighetsförening har motsatt sig ändring av mark- och miljödomstolens dom samt yrkat ersättning för rättegångskostnader i Mark- och miljööverdomstolen.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖDOMSTOLEN

S.S. har anfört bl.a. följande. Genom att samfällighetsföreningen upphävde besluten som hon klandrat uppnådde hon det resultat som hennes yrkande om undanröjande av besluten syftade till. Situationen motsvarar att svaranden fullgjort det anspråk som gjorts gällande i rättegången och käranden vunnit i sak. Käranden får då normalt ersättning för sina kostnader.

Sånga-Nibbla samfällighetsförening har anfört bl.a. följande. S.S. har inte i överklagandet yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska upphäva mark- och miljödomstolens beslut om ersättning för rättegångskostnader till föreningen. Hon har endast yrkat att hon ska få ersättning för sina rättegångskostnader. Hennes yrkande om ersättning bestrids i första hand eftersom hon som fullt ut tappande part inte ska tillerkännas någon ersättning. Om frågan om ersättning för föreningens rättegångskostnader kan prövas finns det inte skäl att göra någon annan bedömning än den mark- och miljödomstolen gjort. S.S. bär ensam ansvaret för att målen blivit tämligen omfattande och till del detaljrika och komplexa. Föreningen hade inget annat val än att upphäva de klandrade besluten eftersom tidsutdräkten i målen och beslutet om inhibition medförde att föreningen hamnade i en ekonomiskt besvärlig sits som påverkade föreningens möjlighet att begära verkställighet av beslutade uttaxeringar. Även om S.S:s klagointresse då bortfallit har det enligt rättspraxis inte

utgjort skäl för att avvika från huvudregeln att tappande part ska ersätta motpartens kostnader.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS SKÄL

Rättegångskostnaderna i mark- och miljödomstolen

S.S:s yrkanden i överklagandet hit får anses innefatta även ett yrkande om att befrias från skyldigheten att ersätta föreningens rättegångskostnader i mark- och miljödomstolen, jfr t.ex. NJA 1979 s. 293 och NJA 2004 s. 69. S.S. yrkade i mark- och miljödomstolen ersättning med 21 600 kr, avseende eget arbete.

Enligt huvudregeln i 18 kap. 5 § andra stycket rättegångsbalken ska part som återkallat sin talan ersätta motpartens rättegångskostnader. Om särskilda omständigheter föranleder det kan dock ersättningsskyldigheten bestämmas på annat sätt.

Vid extrastämma den 11 januari 2020 upphävde föreningen de beslut om utgifts- och inkomststat samt debiteringslängd som varit föremål för klandertalan i målet. Föreningen fullgjorde därigenom vad S.S. ville uppnå med sin talan i återkallade delar. Det får därför anses föreligga särskilda omständigheter som ger anledning att frångå den tidigare nämnda huvudregeln, jfr rättsfallet NJA 2016 s. 1169.

Vid bedömningen ska också beaktas att föreningen vann den del av tvisten vid mark- och miljödomstolen som avsåg ansvarsfrihet för styrelsen och val av ordförande.

Mot bakgrund av vad som upplysts om tvistefrågorna och tvisten vid mark- och miljödomstolen anser Mark- och miljööverdomstolen att S.S. där får anses ha vunnit i en omfattning som gör att föreningen ska ersätta henne för rättegångskostnader. Den ersättningsskyldighet för föreningens rättegångskostnader som mark- och miljödomstolen har ålagt S.S. ska vid dessa bedömningar upphävas.

Mark- och miljööverdomstolen anser vid en samlad bedömning att föreningen ska ersätta S.S. med skäligen ansedda 8 000 kr.

Rättegångskostnaderna i Mark- och miljööverdomstolen

Samfällighetsföreningen ska som i huvudsak tappande part ersätta S.S. för rättegångskostnader här. Hon har yrkat ersättning med 20 000 kr, allt avseende eget arbete. En del av kostnaderna avser, såvitt framgår av hennes redogörelse, frågor för vilka Mark- och miljööverdomstolen inte gett prövningstillstånd. Dessa kostnader ska föreningen inte ersätta.

Mark- och miljööverdomstolen anser att ersättningen skäligen bör bestämmas till 12 000 kr.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Överklagande senast den 2021-05-20

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Lars Borg, Ingrid Åhman och Lars Olsson, referent, samt tekniska rådet Börje Nordström.

Föredragande har varit Susanne Schultzberg

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2020-03-30
meddelad i
Nacka

Sid 1 (11)
Mål nr F 8219-18
F 3598-19

PARTER

Kärande

S.S., 640423-3709 Sjövägen 54
141 42 Huddinge

Svarande

Sånga-Nibbla samfällighetsförening, 717917-0837

Ombud: Advokat H.W.

SAKEN

Klander av stämmobeslut

DOMSLUT

1. Mark- och miljödomstolen avskriver S.S:s klandertalan avseende utgifts- och inkomststat samt debiteringslängd i mål nr F 8219-18 och mål nr F 3598-19 samt avslår hennes klandertalan i övriga delar i mål nr F 3598-19.

 2. S.S. ska ersätta Sånga-Nibbla samfällighetsförening med rättegångskostnad om 93 000 kr, allt avseende ombudsarvode, jämte ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen från dagen för domen till dess betalning sker.
-

Dok.Id 634408

Postadress
Box 69
131 07 Nacka

Besöksadress
Sicklastråket 1

Telefon
08-561 656 40
E-post: mmd.nacka.avdelning4@dom.se
www.nackatingsratt.domstol.se

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:30

BAKGRUND

Sånga-Nibbla samfällighetsförening (föreningen) höll extra föreningsstämma den 26 november 2018. Vid stämman fattades bl.a. beslut om uppdaterad utgifts- och inkomststat, uppdaterad debiteringslängd för drift respektive utförande samt upphävande av tidigare beslut om debiteringslängd m.m. fattade vid föregående ordinarie föreningsstämma (den 25 april 2018).

Föreningen höll herefter ordinarie föreningsstämma den 29 april 2019. Vid stämman fattades bl.a. beslut om utgifts- och inkomststat, debiteringslängd, val av styrelseordförande samt ansvarsfrihet för styrelsen.

S.S. har klandrat besluten från den extra föreningsstämman år 2018 (mål nr F 8219-18) samt från den ordinarie föreningsstämman år 2019 (mål nr F 3598-19).

Föreningen har den 11 januari 2020 hållit ny extrastämma varvid besluten om utgifts- och inkomststat samt debiteringslängd fattade vid de två klandrade stämmorna ovan har upphävts.

YRKANDEN M.M.

S.S. har, som hennes talan slutligt har bestämts, yrkat att mark- och miljödomstolen ska upphäva stämmans beslut den 29 april 2019 om 1) ansvarsfrihet för styrelsen (punkt 8 i protokollet) samt 2) val av styrelseordförande i föreningen (punkt 13 i protokollet) (F 3598-19). Hon har frånfallit sina yrkanden om upphävande av besluten om utgifts- och inkomststater samt debiteringslängder vid extrastämma respektive ordinarie stämma (F 8219-18 och 3598-19). Hon har yrkat ersättning för sina rättegångskostnader om 21 600 kr samt slutligt begärt att målet ska avgöras på handlingarna.

Föreningen bestrider yrkandena om att upphäva stämmans beslut om ansvarsfrihet samt val av styrelseordförande. Föreningen yrkar ersättning med sammanlagt 123 900 kr inklusive moms avseende totalt 35,4 timmars ombudsarvode à 3 500 kr.

GRUNDER

S.S. har till stöd för sin talan i huvudsak fört fram följande.

Efter att hon har klandrat besluten om utgifts- och inkomststat från extrastämman 2018 respektive ordinarie stämman 2019 har föreningen bestridit hennes yrkanden. Föreningen beslutade efter ett års processande att i januari 2020 upphäva de klandrade besluten avseende uttaxering. Föreningen har systematiskt påfört henne fel kostnader via beslut om debiteringslängd och undanröjer besluten när hon har klandrat dessa. Eftersom besluten redan är upphävda saknas skäl för rätten att pröva frågan i sak.

Vad gäller beslutet om ansvarsfrihet grundas hennes talan på att det inte har tillkommit i behörig ordning. Det strider mot föreningens stadgar, mot lagen om förvaltning av samfälligheter och mot lagen om ekonomiska föreningar. Vid fastställande av ansvarsfrihet har föreningen tillämpat fel beräkningsmetod. I beräkningen av röster har felaktigt styrelsemedlemmarnas röster och röst av delägare som lades fram av styrelseledamot som ombud räknats med. Det saknas majoritet för att bevilja styrelsen ansvarsfrihet. I protokollet från stämman antecknas att stämman beslutade att ge styrelsen ansvarsfrihet via majoritetsbeslut. Av sju medlemmar i föreningen ska endast två fastigheters röster vara giltiga, nämligen den för X samt hennes röst. Övriga fem är en del av styrelsen och har röstat som ombud. Dessa röster ska inte tas med i beräkningen.

C.B. har i egenskap av suppleant aktivt deltagit i styrelsens beslut om upprustning av Y och har bl.a. varit ombud för föreningen vid upprustning. Han har upphandlat entreprenaden och beslutat löpande om utförande. Han har dragit störst nytta av omfördelning av kostnader mellan vägdelar. Med hänsyn till hans roll i föreningen som beslutsfattande suppleant kan hans röst i fråga om ansvarsfrihet för styrelsen inte räknas. Hans engagemang i styrelsens arbete styrks av bl.a. avtal med entreprenören där han anges som föreningens ombud. Rätt röstningsresultat är 50 procent för och 50 procent mot beviljande av ansvarsfrihet. Majoritet saknas därmed varför hon yrkar att beslutet ska undanröjas. Med hennes

röst emot ska styrelsen inte beviljas ansvarsfrihet, vilket framgår tydligt av reglerna om minoritetsskydd i 21 kap. 6 § lagen om ekonomiska föreningar. Hon bestrider föreningens påstående att hennes röst inte bör räknas.

Beslutet att välja M.O. till ordförande i föreningen är fel. Enligt 7 kap. 7 § lagen om ekonomiska föreningar ska styrelseledamöterna vara medlemmar i föreningen om inte stadgarna tillåter något annat. Enligt föreningens stadgar (4 §) är medlem i föreningen någon som är ägare till fastighet eller därmed jämställd egendom som har del i samfälligheten. Stämman utser ordförande bland styrelsens ledamöter (6 §). Föreningens stadgar tillåter inte att en icke medlem i föreningen väljs som styrelsemedlem eller ordförande. M.O. är inte ägare till en fastighet som har del i samfälligheten och får enligt lagen och stadgar inte väljas till ledamot eller ordförande i föreningen. Hon röstade emot valet av M.O. till ordförande. Anteckningen i protokollet i punkten 16 som gör gällande att hon ska begära en syssloman från länsstyrelsen är fel, vilket framgår av ljudinspelning vid årsstämman. Hon har framfört förslag på alternativa personer för posten, men valberedningen har inte lagt fram hennes förslag till stämman.

Detta är tredje beslutet i följd om utgifts- och inkomststat och debiteringslängd som föreningen upphäver innan domstolen avgör klandertalan. Det kan inte ligga henne till last att föreningen systematiskt fattar fel beslut och därefter upphäver dessa. Det stämmer inte att föreningen saknar medel till löpande förvaltning. Enligt kontoutdraget hade föreningen vid årets slut och tiden för den extra föreningsstämman i januari 2020 drygt 18 000 kr kvar på kontot. Hon yrkar därför ersättning för sina rättegångskostnader avseende två ansökningsavgifter samt handläggning av två ärenden under två års tid à 9 000 kr, sammanlagt 21 600 kr. Även för det fall domstolen skulle godta föreningens talan är det inte skäligt att påföra henne rättegångskostnader.

Till stöd för sin talan åberopar S.S. bl.a. avtal, fakturor samt vittnesintyg till styrkande av att C.B. agerat i beslutsfattande roll för styrelsen.

Föreningen har till stöd för sitt bestridande i huvudsak anfört följande.

Föreningen uppfattar att käranden nu frånfallit yrkandena om upphävande av utgifts- och inkomststat samt debiteringslängd i båda målen. Föreningen upplyser om att någon verkställd uttaxering med klandrade beslut som underlag inte har skett. Inte heller kan de klandrade besluten som föreningen ser det innebära några rättsverkningar för käranden.

Vad gäller det som återstår att pröva kvarstår föreningen kvarstår vid inställningen tidigare givet att två röster lämnats för styrelsens ansvarsfrihet och en däremot (kärandens röst) och att kärandens minoritetsskydd tillvaratagits genom vad som antecknats i protokollet. Vad avser specifikt styrelsesuppleanten C.B. gör käranden, som det får förstås, som grund för att han ska anses ha varit jävig i frågan rörande omröstning av ansvarsfrihet för styrelsen, specifikt gällande att han deltagit i styrelsens beslut i fråga om upprustning av Y. Den omständighet som härvidlag anförs är ett entreprenadkontrakt, där det framgår att C.B. anges som beställarens ombud. Detta förhållande vitsordas. Men enligt föreningen innebär inte detta att C.B. agerat i egenskap av styrelseledamot, dvs. trätt i ordinarie ledamots ställe. Entreprenadkontraktet är följaktligen också undertecknat av ledamöterna D och K i behörig ordning. Det är också korrekt att C.B. som ombud för beställaren, dvs. föreningen, på plats följt entreprenaden löpande. Inte heller detta är dock något som enligt föreningens mening har med styrelsens ansvarsfrihet att skaffa, då C.B. i här aktuella avseenden inte agerat i rollen som styrelseledamot.

Varken lagen om förvaltning av samfälligheter eller föreningens stadgar ställer något hinder mot att till ledamot av styrelsen tillika ordförande välja en person som inte med sin fastighet deltar i gemensamhetsanläggningen. Kärandens grund för sitt yrkande och därvidlag hänvisning till vad som föreskrivs i föreningslagen är därför felaktigt.

Enligt huvudregeln i 18 kap. 1 § rättegångsbalken ska tappande part ersätta motparten för dennes rättegångskostnader. Käranden har frånfallit sitt yrkande vad gäller upphävande av utgifts- och inkomststat och uttaxering. Målet har inledningsvis varit tämligen omfattande. Att föreningen kommit att upphäva det klandrade beslutet rörande utgifts- och inkomststat har sin botten i att föreningen genom tidsutdräkten i målet och genom att beslutet om utgifts- och inkomststat kommit att inhiberas hamnat i en besvärlig ekonomisk sits. Att ett upphävande av det klandrade beslutet får den rättsliga konsekvensen att klagointresset bortfaller följer av praxis. Som föreningen ser det finns alltså inte anledning att göra avsteg från ovan angiven huvudregel (jfr Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolens, dom den 15 november 2019 i mål nr F 3193-18).

Föreningen yrkar ersättning för sina rättegångskostnader med totalt 123 900 kr avseende 35,4 timmars ombudsarvode à 3 500 kr (17,4 timmar avseende mål nr F 8219-18; 60 900 kr, och 18 timmar avseende mål nr F 3598-19; 63 000 kr).

DOMSKÄL

Målets handläggning och prövningsramen

Mark- och miljödomstolen har genom beslut den 21 december 2018 förordnat att besluten om godkännande av utgifts- och inkomststat i punkten 6 a och om uttaxering i punkterna 6 b och 6 c i protokoll från extra föreningsstämman den 26 november 2018 tills vidare inte får verkställas. Domstolen har vidare genom beslut den 5 juni 2019 förordnat att beslut i motsvarande frågor vid den ordinarie föreningsstämman den 29 april 2019 tills vidare inte får verkställas. Domstolen har beslutat att handlägga mål F 8219-18 och F 3598-19 gemensamt.

Domstolen avgör målet utan huvudförhandling med stöd av 42 kap. 18 § första stycket 5 rättegångsbalken. Med hänsyn till målets omfattning och svårighetsgrad är det tillräckligt att rätten består av en lagfaren domare och ett tekniskt råd, se 2 kap. 4 § andra stycket lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar.

S.S. har återkallat sin klandertalan avseende uttaxering. Målen i dessa delar ska därför avskrivas. Det som återstår att pröva gäller frågan om ansvarsfrihet för styrelsen och val av styrelseordförande.

Mark- och miljödomstolens prövning av klandertalan i sak

Beslutet om ansvarsfrihet för styrelsen

S.S. har gjort gällande att beslutet om ansvarsfrihet för styrelsen är ogiltigt då endast rösten för X (för) samt hennes röst (emot) ska räknas. Vidare att hennes minoritetsskydd inte har beaktats. Hon har bl.a. anfört att C.B:s röst inte ska räknas, då han i egenskap av suppleant aktivt deltagit i styrelsens beslut om upprustning av Y och bl.a. har varit ombud för föreningen vid upprustning på ett sätt som gör att han inte har rätt att rösta. Hon har bl.a. åberopat entreprenadkontrakt och vittnesintyg till styrkande av att C.B. agerat i beslutsfattande roll för styrelsen.

Föreningen har för sin del slutligt hävdats att två röster lämnats för styrelsens ansvarsfrihet – den för X samt C.B:s röst – och en däremot (kärandens röst) och att kärandens minoritetsskydd tillvaratagits genom vad som antecknats i protokollet. Föreningen har å sin sida vidgått att C.B. agerat som beställarens (föreningens) ombud. Det innebär dock inte enligt föreningen att han har agerat i egenskap av styrelseledamot, dvs. trätt i ordinarie ledamots ställe.

Mark- och miljödomstolen gör följande bedömning i frågan om ansvarsfrihet för styrelsen

Styrelsesuppleanter har i praxis ansetts jäviga att delta i beslut om ansvarsfrihet om det är klarlagt att de faktiskt har deltagit i styrelsearbetet under verksamhetsåret. Suppleanter som har skrivit under en förvaltningsberättelse utan att reservera sig har ansetts ha tjänstgjort under verksamhetsåret och därmed haft ett väsentligt intresse i frågan om beviljande av ansvarsfrihet. Bevisbördan åvilar den som påstår att suppleanten varit jävig. Det faktum att namnet har redovisats i förvaltningsberättelsen har i sig inte ansetts vara tillräckligt för att styrka att suppleanten faktiskt har deltagit i styrelsearbetet under verksamhetsåret. (Se Mark- och miljööverdomstolens dom den 16 januari 2020 i mål nr F 12143-18 med hänvisning.)

Mark- och miljödomstolen bedömer att det faktum att C.B. på olika sätt agerat som föreningens ombud enligt vad S.S. fört fram inte är tillräckligt för att styrka att han har fattat något beslut som skulle kunna föranleda skadestånds-ansvar för styrelsen, eller att han på annat sätt haft ett väsentligt intresse i frågan om beviljande av ansvarsfrihet (se 36 § lagen (1973:1150) om förvaltning av samfällig-heter [SFL] och prop. 1973:160 s. 340 och 430). Han kan alltså inte anses ha varit jävig och hans röst ska därför räknas. Detta innebär att den mening som har före-trätts av majoriteten (X samt C.B.) mot S.S:s röst (minoriteten) är att bevilja styrelsen ansvarsfrihet. Beslutet är därför giltigt.

S.S. har även hänvisat till minoritetsskyddet i 21 kap. 6 § lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar till stöd för att styrelsen, med stöd av hennes röst, inte ska beviljas ansvarsfrihet. Denna regel reglerar dock möjligheten i vissa fall för en minoritet om en tiondel att väcka skadeståndstalan mot föreningen och påverkar inte stämmans möjlighet att, med en majoritet, besluta om ansvarsfrihet för styrelsen. S.S:s klandertalan ska därför avslås i denna del.

Beslutet om val av styrelseordförande

S.S. har klandrat stämmans beslut att utse en extern konsult till styrelseordförande och bl.a. hänvisat till stadgarna och reglerna i 7 kap. 7 § lagen om ekonomiska föreningar. Föreningen har å sin sida hävdats att det inte finns något formellt hinder vare sig i SFL eller i stadgarna mot att utse extern ordförande på det sätt som skett.

Mark- och miljödomstolen gör följande bedömning i frågan om val av styrelseordförande

Enligt 30 § SFL ska styrelsen för en samfällighetsförening bestå av en eller flera ledamöter och ha sitt säte i den ort där medlemmarnas fastigheter eller huvuddelen av dessa ligger. Styrelseledamot får inte vara underårig eller ha förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken. I förarbetena till bestämmelsen anges bl.a. följande. *"I förslaget anges intet kvalifikationskrav för den som skall kunna utses till styrelseledamot. Med hänsyn till de skilda arter av samfälligheter som lagen*

omfattar bör möjligheterna vara stora att genom bestämmelse i stadgarna anpassa kravet till vad som är lämpligt just för den samfällighet varom fråga är” (se prop. 1973:160 s. 573). Det kan noteras att det redan vid denna tidpunkt fanns ett kvalifikationskrav i 22 § 1951 års lag om ekonomiska föreningar som angav att styrelseledamot, utöver att vara myndig och svensk medborgare, enligt huvudregeln skulle vara medlem i föreningen.

Mark- och miljödomstolen bedömer att det inte finns något formellt hinder mot att utse en extern konsult i en samfällighetsförening, vilket ibland kan vara en relevant åtgärd för att tillgodose de särskilda kompetensbehov som kan finnas. SFL är utformad efter mönster av 1951 års lag om ekonomiska föreningar, men innehåller inte någon fullständig reglering av föreningsrättsliga frågor. Lagen om ekonomiska föreningar kan därför ibland tjäna som tolkningshjälp vid tillämpning av SFL (se t.ex. NJA 2019 s. 587 gällande fråga om brister i kallelseförfarandet). Att associationsrättsliga principer som lagen om ekonomiska föreningar vilar på ibland kan ge ledning för tolkningen av SFL, innebär dock inte att ett uttryckligt kvalifikationskrav i denna lag, som saknas i SFL, ska tillämpas vid prövning av klander av ett föreningsstämmobeslut.

S.S. har vidare anført att valet av extern ordförande strider mot föreningens stadgar.

I § 4 i stadgarna anges att medlem i föreningen är ägare till fastighet eller därmed jämställd egendom som har del i samfällighet upptagen under § 2. I § 5 anges att för föreningen ska finnas en styrelse med säte i Ekerö kommun och att styrelsen ska bestå av 3 ledamöter och 1 suppleant. I § 6 anges bl.a. att styrelsen väljs vid ordinarie föreningsstämma och att stämman utser ordförande bland styrelsens ledamöter. Domstolen konstaterar att dessa bestämmelser i stadgarna inte anger något kvalifikationskrav om att ledamöter ska vara medlemmar. Stadgarna hindrar därmed inte heller ett beslut om att välja en ledamot tillika ordförande som inte är medlem i föreningen. S.S:s klandertalan ska därför avslås även i denna del.

Rättegångskostnader

Föreningen har yrkat ersättning för rättegångskostnad avseende totalt 35,4 timmars ombudsarvode, dvs. sammanlagt 123 900 kr. S.S. har för sin del yrkat ersättning för rättegångskostnader om sammanlagt 21 600 kr. Hon har vidare anfört att oavsett utgången i målet är det inte skäligt att påföra henne rättegångskostnader, dvs. hon får anses ha bestridit föreningens yrkande om ersättning i dess helhet.

Mark- och miljödomstolen gör i frågan om rättegångskostnader följande överväganden.

Enligt 18 kap. 1 § rättegångsbalken (RB) ska part som tappar målet ersätta motparten dennes rättegångskostnad om inte annat är stadgat. Av 18 kap. 5 § RB framgår att om mål avskrivs på grund av att part återkallat sin talan ska denne ersätta motpartens rättegångskostnad, om inte särskilda omständigheter föranleder att ersättningsskyldigheten bestäms på annat sätt. I undantagsfall kan käranden få ersättning för rättegångskostnader även vid återkallelse, t.ex. när käranden återkallar sin talan efter att svaranden fullgjort det anspråk som gjorts gällande i rättegången (jfr t.ex. NJA 2016 s. 1169). I vissa särskilda fall kan rätten behöva ta ställning till vilken av parterna som skulle ha vunnit om målet prövats i sak (jfr t.ex. NJA 1996 s. 395).

Utgångspunkten är alltså att S.S. fullt ut som tappande part ska betala motpartens rättegångskostnader. Mark- och miljödomstolen konstaterar att de rättegångskostnader föreningen har yrkat ersättning för i sig i huvudsak får anses vara skäliga på så sätt, att den tidsåtgång som har redovisats är rimlig i förhållande till målets ursprungliga omfattning och komplexitet. Det noteras dock att visst onödigt arbete får anses ha utförts, då föreningen oombedd kommit in med yttrande i målet före det att S.S. slutligt justerat sin talan, vilket medfört behov av ytterligare skriftväxling.

Det låter sig inte göras att nu bedöma den antagliga utgången i målet om domstolen hade prövat samtliga delar i sak. Det noteras dock att mark- och miljödomstolen har inhiberat de stämmobeslut som S.S:s återkallade yrkanden avser. Föreningen har, efter en längre tids processande i domstol, upphävt klandrade beslut om utgifts- och inkomststat och debiteringslängd. Även om föreningen inte har medgett klandertalan i någon del, kan situationen enligt domstolens mening i viss mån liknas vid att föreningen delvis har fullgjort det som tvisten gäller, genom att själv delvis upphäva de klandrade besluten. Mark- och miljödomstolen anser vid en samlad bedömning att S.S. mot bakgrund av omständigheterna i detta fall ska ersätta motpartens rättegångskostnader med skäliga 93 000 kr.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (MMD-01)

Överklagande senast den 20 april 2020.

Erika Ekman

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Erika Ekman, ordförande, och tekniska rådet Björn Hedlund.